

Protokoll

Samisk kirkeråd

Rådsmøte

30.11.-1.12.2017

Deatnu – Tana

Tilstede:

Sara Ellen Anne Eira

Oddvin Bientie

Margaret Ranberg

Siri Broch Johansen

May Bente Jönsson

Elin Sabbasen, innkalt i Mikkel Eskil Mikkelsens sted

Stig Lægdene, vara for Olav Øygard

Forfall:

Mikkel Eskil Mikkelsen trekte seg som medlem av Samisk kirkeråd 6.november, Elin Sabbassen ble innkalt i hans sted.

Olav Øygard meldte forfall, Stig Lægdene deltok i hans sted.

Fra sekretariatet:

Risten Turi Aleksandersen

Vidar Andersen

Tove-Lill L Magga

Johan Máhtte Skum

Gerd Karin Røsæg

Leder Sara Ellen Anne Eira ønsket velkommen til møtet. Margareth Ranberg holdt morgenandakt 30.november. Samisk kirkeråd hadde møte med Tana menighet og andre menigheter i prostiet. Møtets hovedsak var arbeidet med revisjon av Strategiplan for samisk kirkeliv. Samisk kirkeråd deltok på salmesangkveld på Tana menighetshus samme kveld. May Bente Jönsson holdt andakt andre dag. Stig Lægdene lyste velsignelsen til slutt.

Saksliste

SKR 28/17 Referatsaker

SKR 29/17 Orienteringssaker

SKR 30/17 Valg av nestleder

SKR 31/17 Lov om tros- og livssynssamfunn

SKR 32/17 Årsplan 2018

SKR 33/17 Budsjettbehov 2019

SKR 34/17 Vern om skaperverket og kamp for rettferdighet

SKR 35/17 Oppnevning av koralbokkomité nordsamisk koralbok

SKR 36/17 Rapport og veivalg for Den norske kirkes kultursatsing

SKR 37/17 Den norske kirkes visjon – mer himmel på jorda

SKR 38/17 Oppnevning av medlemmer til Det norske bibelselskaps representantskap

SKR 39/17 Godkjenning av nordsamisk dåpsliturgi

Sammendrag

1. Samisk kirkeråds møte i Fauske 7.-8. september 2017
2. Samisk kirkeråds arbeidsutvalgs møte 13. november 2017
3. Kirkerådets møte 13.-15. september 2017
4. Mellomkirkelig råds møte 20.-22. november 2017

Vedtak:

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering.

SKR 29/17 Orienteringssaker

Sammendrag

I Muntlige orienteringer

1. Ungdommens kirkemøte 29.9-3.10.17. * samiske delegater, visning av filmen Sameblod.
2. Ny biskop i Oslo tilsatt, Kari Veiteberg
3. Møte med Nord-Hålogaland bispedømme om arbeid med samisk kirkeliv 27.9.17
4. WCC conference on Just Peace with Earth i Kopavogur, Island 11.-13.10.17
5. Arctic circle assembly, Reykjavik, Island 13.-15.10.17
6. Den norske kirkes Trosopplæringskonferanse Lillestrøm 17.10.17
7. Kirkeakademiens konferanse «Luther og de andre» 17.10.17
8. Luther sang og glede, konsert i Oslo konserthus 29.10.17
9. Reformasjonsgudstjenesten i Nidarosdomen 31.10.17
10. Møte med Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep 2.11.17 – prosjekt utvikle materiale på samisk

11. Halvårig møte mellom SKR og KUN 10.10.17
12. Markering av Bispemøtet 100 år 16.10.17
13. Internt evalueringsmøte i Svenska kyrkan om Samiske kirkedager 2017 3.10.17
14. Møte med Hanna Barth Hake (Kirkelig dialogsentor Oslo) og Steinar Ims (MKR) om etablering av kirkelig dialogsentor i Nord-Hålogaland 27.9.17
15. Medlem av SUNG deltok på Sametingets seminar Trygt Sapmi 20.-22.10.17
16. Deltatt på Sametingets fagdag om seksuelle overgrep 14.11.17
17. Misjonskonferansen i Arusha, Tanzania, 8-13 mars 2018 – delegat fra Den norske kirke – Tore Johnsen
18. Statsbudsjettet – tildelinger til Den norske kirke

II Dokumenter, brev, email

-Dokumenter angående WCC Conference on Just Peace 11-13.10. og Arctic Circle Assembly 13.-15.10.2017:

-Innlegg fra Risten Turi Aleksandersen, Henrik Grape, Tore Johnsen, Anders Wejryd, Pauliina Kainulainen

- Rapport fra Kirkens Verdensråds konferanse Just Peace with Earth og Arctic Circle Assembly, Reykjavik, Island 11-15.10.2017

-Antall samiske innslag i gudstjeneste i forbindelse med Ungdommens kirkemøte 2017. Email fra SUNG 3.10.2017

-Innrapportering på midler fra Kautokeino menighet. Email 2.10.2017

-Det lutherske verdensforbunds 12. generalforsamling, Windhoek, Tanzania, 10.-16.mai 2017. Rapport fra Den norske kirkes delegasjon.

II Mediesaker

-klipp fra medier om samisk kirkeliv

Vedtak

Samisk kirkeråd tar sakene til orientering

SKR 30/17 Valg av nestleder

Sammendrag

Samisk kirkeråds nestleder Mikkel Eskil Mikkelsen har 6. november trekt seg som medlem av Samisk kirkeråd på grunn av sitt verv som sametingsråd.

Samisk kirkeråds leder og nestleder er valgt for to år. Valg av leder av Samisk kirkeråd foretas av Kirkemøtet og valg av nestleder velges av Samisk kirkeråd i henhold til Samisk kirkeråds statutter § 6. Leder av Samisk kirkeråd er medlem av Kirkerådet, nestleder er dennes vara.

Da Kirkemøtet 2018 skal velge leder må det gjøres nytt valg av nestleder etter Kirkemøtet i april 2018. Selv om funksjonstiden vil være kort vil det være hensiktsmessig å velge ny nestleder da denne i tillegg til Samisk kirkeråds arbeid også fungerer som vara til Kirkerådet.

Vedtak

Oddvin Leine Bientie velges som nestleder

SKR 31/17 Lov om tros- og livssynssamfunn

Sammendrag

Kulturdepartementet sendte 28. september 2017 et forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) på bred høring med høringsfrist 31. desember 2017. Forslaget innebærer en samlet revisjon av lovgivning og tilskuddsordninger for Den norske kirke og de øvrige tros- og livssynssamfunnene. Det er foreslått en nedbygging av paragrafene om Den norske kirke i lovgivningen, fra 41 paragrafer i dagens kirkelov, til ni paragrafer i et eget kapittel i forslaget til en felles tros- og livssynssamfunnslov.

Forslaget til ny tros- og livssynssamfunnslov er en oppfølging av en skrittvis utvikling av forholdet mellom staten og Den norske kirke, med grunnlovs- og lovendringer i 2012, og lovendringer i 2013 og 2016/2017. Forslaget fra departementet bygger på innspill Kirkemøtet hadde i 2015 til behovet for lovregulering om Den norske kirke, jf. sak KM 11/15.

I forslag til vedtak er det formulert et utkast til høringsuttalelse som har tatt utgangspunkt i et hørings skjema departementet har utarbeidet. I saksorienteringen temaet behandlet nærmere, med et forslag til konklusjon i form av hva det foreslås at Kirkerådet skal uttale seg om til høringen.

Samisk kirkeråd sier noe om Den norske kirkes ansvar for den samisk kirkeliv som Norges folkekirke.

Vedtak

Samisk kirkeråd oppfordrer Kirkerådet til å ta inn følgende i Den norske kirkes hørings svar til forslag om ny lov om tros- og livssynssamfunn:

Kirkerådet foreslår at det sies noe i formålsparagrafen om Den norske kirkes særlige ansvar for å ivareta samisk kirkeliv, hvilket kan sies å være en del av Den norske kirkes ansvar som folkekirke.

Kirkemøtet har flere ganger fastslått det særskilte ansvaret som Den norske kirke har overfor samisk kirkeliv (KM 15/90, KM 2/92, KM 12/92, KM 13/97, KM 11/03, KM 07/06, KM 08/11). Målet for Den norske kirke er at samisk kirkeliv skal være livskraftig og likeverdig. En fastsettelse i formålsbestemmelsen vil derfor ikke gå utover det ansvaret som Den norske kirke allerede har. Det vil tvert imot på en positiv måte bidra til en synliggjøring av at Den norske kirke som Norges folkekirke også inkluderer det andre statskonstituerende folket i Norge.

En inkludering av samisk kirkeliv i formålsparagrafen vil også være innenfor den vurderingen som Kulturdepartementet selv har gjort i lovforslaget, der de henviser til at de har særskilte forventninger til Den norske kirke, og at denne særskilte forventningen gjør at de kan gå lenger i å lovregulere Den norske kirke dersom kirken ber om eller gir tilslutning til konkret lovregulering.

Når det i bestemmelsen står at Den norske kirke skal forbli en landsdekkende kirke, har Den norske kirke som utgangspunkt at den samiske befolkningen fortsatt skal få en likeverdig landsdekkende betjening. Konkret innebærer det at Den norske kirke bruker de tre offisielle samiske språkene. Menigheter i forvaltningsområdet for samisk språk har fulgt samelovens språkregler. Dette har vært viktig for å utvikle samisk språkarbeid i menighetene. Forvaltningsområdet for samisk språk vil fortsatt være viktig for Den norske kirke for å fremme samisk kirkeliv som likeverdig og livskraftig.

For å kunne videreutvikle sitt arbeid med samisk språk i menighetene i forvaltningsområdet så er det viktig for Den norske kirke at tospråklighetstilskudd fra Sametinget videreføres.

SKR 32/17 Årsplan 2018

Sammendrag

Årsplan for de sentralkirkelige råd er utarbeidet på bakgrunn av Kirkemøtets føringer i Visjonsdokumentet Mer himmel på jorda og retningsgivende mål i tilskuddsbrev fra Kulturdepartementet, samt resultatmål og nøkkelindikatorer vedtatt av Kirkerådet. Denne saken må ses i sammenheng med sak KR /17 Budsjett 2018 for rettssubjektet Den norske kirke.

Årsplanen omfatter virksomheten til Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd. Det enkelte bispedømmeråd fastsetter sine årsplaner basert på de samme grunnlagsdokumentene.

Forslaget til årsplan vedlagt denne saken følger samme inndelingen som tidligere år med 4 strategiske mål tilsvarende målene i visjonsdokumentet Mer himmel på jorda, samt ett mål vedrørende Den norske kirkes organisering og ett om den globale kirken:

1. Gudstjenestelivet blomstrer
2. Flere søker dåp og trosopplæring

3. Folkekirken engasjerer seg i samfunnet
4. Flere får lyst til å jobbe i kirka
5. Den norske kirke er demokratisk og funksjonelt organisert
6. Den globale kirkens enhet

Malen anvendt i vedlagte forslag til plan har som hensikt å fremme systematikk og raskt vise helhet og sammenheng mellom strategiske hovedmål, resultatmål, nøkkelindikatorer og tiltak. For å målrette tiltak er det funnet hensiktsmessig å gå via en definisjon av kritiske suksessfaktorer: Hva er avgjørende for å lykkes med tiltaket? Hvilke faktorer og forhold er avdelingen avhengig av for at målet kan nås?

Forslaget til plan er bearbeidet i avdelingene og behandlet på ledermøtet i kirkerådet i tre omganger. Slik er tiltak på tvers av avdelinger søkt samkjørt og formuleringer spisset for å unngå gjentakelser, være presise og kunne kommunisere til flere målgrupper.

Vedtak

Samisk kirkeråd vedtar de deler av forslaget til årsplan 2018 som berører Samisk kirkeråds virksomhet, og oversender dette til Kirkerådet for endelig vedtak.

SKR 33/17 Budsjettbehov 2019

Sammendrag

Kirkerådet og bispedømmerådene skal i desember 2017 melde inn behov for satsinger og ressursbehov på statsbudsjettet for 2019. Hensikten med dette dokumentet er å peke på viktige utviklingstrekk i rettssubjektet Den norske kirke som har betydning for behovet for tilskudd fremover.

Hovedområdene for prioriteringer av ressursbehov i 2019-budsjettet må sees i sammenheng med den gjennomførte virksomhetsoverdragelsen og tildelingene i statsbudsjettet for 2017 og 2018, og ta sikte på at rettssubjektet Den norske kirke får justert og balansert driftsutgifter/kapital for å fylle de forventninger som stilles for å være Norges folkekirke ihht Grunnlovens § 16.

Kirkerådet mener det er nødvendig med en økning i budsjetttrammene for 2019 for å møte utfordringene som er knyttet til kirkens virke:

1. Driftstilskuddet fra staten videreføres på dagens nivå, tillagt pris- og lønnsvekst.
2. Styrking av prestedtjenesten.
3. Rekrutteringstiltak til kirkelige stillinger.
4. Midler til gjennomføring av valg.
5. Dekning av solvenspremie til SPK.
6. Egenkapitalen styrkes ytterligere.

En svært viktig driftsforutsetning er at tilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke videreføres i 2019 på 2018-nivå, tillagt pris- og lønnsvekst. Den ordinære driftsbevilgningen blir ikke behandlet særskilt i dette dokumentet, men forutsettes videreført.

Når det foreslås prioriteringer på statsbudsjettet for 2019, er dette gjort på bakgrunn av tidligere forslag fra Kirkerådet og bispedømmerådene, bevilgninger som er gitt i løpet av de senere årene, samt behov som følge av virksomhetsoverdragelsen.

Vedtak:

Samisk kirkeråd slutter seg til det foreslåtte vedtaket i sak KR 54/17.

Samisk kirkeråd vil spesielt peke på viktigheten av at Den norske kirke også i fremtiden tildeler midler til samisk bibeloversettelse slik at vi også kan få hele Bibelen oversatt til lule- og sørsamisk.

Samisk kirkeråd peker på viktigheten av at bispedømmer med særlig ansvar for samisk språk tildeles midler slik at de kan bidra til å oppfylle de mål som Den norske kirke har for samisk kirkeliv.

SKR 34/17 Vern om skaperverket og kamp om rettferdighet

Sammendrag

Saksdokumentet tar utgangspunkt i kirkens innsats innenfor tema «bærekraft og klimaendringer» og beskriver i kirkens arbeid med vern om skaperverket og kampen for rettferdighet, knyttet til urfolks områder generelt og samiske områder spesielt. Bærekraftbegrepet som er nedfelt i FN's bærekraftsmål, beskrives med et innhold som tar hensyn til både kulturell, økonomisk og økologisk bærekraft. I denne sammenhengen pekes det på hvordan disse tre delene inngår i en helhet.

Den første delen gir en framstilling av det teologiske grunnlaget for kirkens oppdrag knyttet til vern om skaperverket og kampen for rettferdighet. I denne sammenhengen gjelder dette menneskeskapte naturødeleggelse som følge av klimaendringer, ulike former for naturinngrep og forurensing m.m. Saksframstillingen inneholder drøfting av hvordan både mennesket og naturen kan ses på som en del av skaperverket, ut fra Bibelens tekster. Spørsmålet om hvilken gyldighet disse tekstene har når de skal tolkes inn i vår tid, behandles i lys av urfolks og samenes erfaringer og refleksjoner i en urfolk kontekst. I den forbindelse trekkes det også frem konkrete eksempler på hvilke fenomener og problemstillinger som er aktuelle å belyse i dag, og hvordan kirken bør møte de utfordringer som vokser frem på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå.

Det er naturlig å se kirkens oppdrag for vern om skaperverket som en del av diakonien. Plan for diakoni i Den norske kirke bekrefter denne forståelsen, der vern om skaperverket og kampen for rettferdighet, inngår som en sentral del i planverket. I den forbindelse belyses problematikken knyttet til naturens bærekraft og vern av natur, som en del av kirkens diakonale tjeneste. Vern om skaperverket og kampen for rettferdighet har en særlig relevans for verdens urfolk, både på grunn av deres nærhet til naturen fysisk og åndelig sett, men også fordi deres naturbruk og forvaltning i seg selv har vist seg å være bærekraftig, både økologisk, økonomisk og kulturelt sett. Naturvern kan sies å være

direkte forbundet med det å bevare naturgrunnlaget for urfolks kultur. Sett i lys av kirkens helhetlige sendelse og oppdrag i verden, står kirkelig engasjement i naturrelaterte spørsmål svært sentralt og diakoni er en integrert del av dette oppdraget.

Når dette oppdraget drøftes og beskrives, ses det på som helt nødvendig å beskrive og drøfte hvilke samfunnsmessige kontekster kirkens tjeneste for vern om skaperverket, utøves i. De raske og omfattende teknologiske, økonomiske og økologiske endringer i dagens samfunn, danner bakgrunnen for de forhold som gjør at naturens bærekraft trues. Derfor pekes det her på at naturen endres i dag, på en måte som, og i et omfang som er svært ødeleggende for naturen selv og for folks (Peoples) og i særlig grad urfolks kulturer. Spørsmålet som stilles er om og i hvilken grad dagens menneskeskapte endringer i og av naturen truer den økologiske bærekraft. Det andre spørsmålet er om og i hvilken grad det forringer eller ødelegger naturgrunnlaget for urfolks kultur på verdensbasis, og samenes kultur i samiske områder. Bærekraftbegrepet slik dette er definert i FNs konvensjoner, har et tredelt innhold som skal være likeverdig vektet i bevaringsarbeidet: økonomisk, økologisk og kulturell bærekraft. I dagens verden skaper globalisering, urbanisering og digitalisering, økt behov i samfunnet for mineraler og energi, noe som fører til at inngrep i naturen øker i omfang, og det finner sted en omfattende båndlegging av naturarealer til disse formål.

Arealinngrep i samiske områder i Norge, så vel som arealinngrep i andre urfolks områder over hele verden, skaper både interessemotsetninger og verdimotsetninger. Dette fører til konflikter og tvister som har store negative følger for urfolk. Dette skjer også i samiske områder i Norge. Dette fører til forringelser av samenes tradisjonelle og naturbaserte virksomheter, dagliglivets gjøremål, noe som så også påvirker deres fysiske og psykiske helse på en svært negativ måte. Dette er godt dokumentert gjennom forskning. Dette er hovedproblemstillingen i saksdokumentet. Kirkens oppdrag i den forbindelse er å se, møte og bidra innenfor de saksfelt som kan sies å være relatert til vern av skaperverket og kampen for rettferdighet, i et diakonalt faglig perspektiv.

Kirkens oppdrag i den forbindelse er å peke på, omtale og ta stilling til konkrete utfordringer knyttet til vern om skaperverket i nærmiljø lokalt og på nasjonalt nivå, i vår tid. Da utfordres både lokalmenighetene og kirkelige institusjoner til engasjement for dette formål. Kirken kan bidra vern om skaperverket i ord og handling. Ord i form av forkynnelse, trosopplæring, sjelesorg og kritisk nærvær i den offentlige samtale. Handling i form av tjenester innenfor et vidt spekter, fra å synliggjøre standpunkter, utfordringer, interesse- og verdimotsetninger i media lokalt og nasjonalt, konkrete og mobile tiltak i lokalmenigheten, og bidrag i form av kunnskapsproduksjon, kunnskapsutveksling og engasjement i samiske prosjekter i lokalsamfunnet, og urfolksprosjekter internasjonalt. Grønn kirke – kan utformes med en urfolksetisk tilnærming til bærekraftbegrepet, og menighetene kan skape arenaer for å rette oppmerksomhet mot utfordringer som slike inngrep avstedkommer for de mennesker som til enhver tid blir berørt.

Vedtak

Samisk kirkeråd ber sekretariatet om å behandle saken videre for å legge den fram på neste møte i februar.

SKR 35/17 Oppnevning av koralbokkomité nordsamisk koralbok

Sammendrag

Den norske kirke har i sin strategiplan for samisk kirkeliv vedtatt at det skal utarbeides en koralbok for Sálbmagirji og Sálbmagirji II. I prosjektbeskrivelsen er det lagt opp til at Samisk kirkeråd skal oppnevne en koralbokkomite for prosjektet. Arbeidsutvalget i Samisk kirkeråd har fått fullmakt til å oppnevne koralbokkomite og gi mandater til komiteen etter de føringer som er gitt av Samisk kirkeråd og slik det er beskrevet i prosjektskissen.

Vedtak

1. Følgende personer utnevnes til komiteen for koralbok for Sálbmagirji I og II:

-Kristian Paulsen, kantor i Tromsøysund

-Ivar Jarle Eliassen, rådgiver i NHBD

-Johan Máhtte Skum, SKR

-Bjørn Andor Drage, professor på UiT Norges arktiske universitet

-Thröstur Eiriksson, professor NMH

De ulike rollene i komiteen fordeles av komiteen selv.

2. Samisk kirkeråd ber om at koralbokkomiteen tilstreber likeverdig kjønnsfordeling i arbeidet gjennom utnevning av referansegruppa.

SKR 36/17 Rapport og veivalg for Den norske kirkes kultursatsing

---

Sammendrag

I sak KR 61/13 Styrking av kirkens kunst- og kulturarbeid vedtok Kirkerådet at kultur skulle opp som sak på Kirkemøte innen en fem-års periode, i 2018. Saken skulle ha følgende elementer:

- Rapport om utvikling på feltet siden 2005
- Analyse av dagens situasjon
- Videre veivalg for kunst og kultur i Den norske kirke

Saksdokumentet følger denne disposisjonen.

Kapittel 1 Rapport om utvikling på feltet siden 2005

Her redegjøres det for prosessen Den norske kirke har hatt i kultursaken frem til og etter vedtak om etablering av kirkelige kunst- og kultursentre i 2005. Kirkerådet lyktes ikke i å etablere kirkelige sentre, men fikk midler i 2009-2010 til kulturrådgiverstillinger i stedet.

Kirkemøtet understreket i 2005 at Den norske kirke skulle være en offensiv aktør i det allmenne kulturliv. Derfor omtales sentrale kulturpolitiske dokumenter og forskning på kulturfeltet, men også fordi kirkens kultursatsing påvirkes av politiske endringer, jf. pågående regionreform med mulig regionalisering av kulturpolitikken.

Kapittel 2 Analyse av dagens situasjon

Norsk kirkearkitektur får stor oppmerksomhet blant annet ved å vinne ulike arkitekturpriser. Det er flere syn i og utenfor kirken på hva et kirkehus kan brukes til. Dette belyses da det er naturlig å ha en samtale om det å være kirke i dag. Revisjon av regelverk for bruk av kirker er utført.

Kirkens kultursatsing både har og trenger frivillige. Forskning viser at kirken ligger på nivå med idretten når det gjelder frivillige aktører som bruker arenaen. Kirken begynte å føre statistikk på dette området i 2014. Det er for tidlig å si noe om en trend her, men kulturfeltet viser en svært positiv og gledelig oppgang fra 2014 til 2016.

Kirkemøtet i 2005 oppfordret menighetene til å ta et bredt spekter av kunstuttrykk i bruk. Det skjer i stor grad, men det er kirkebygget med dets arkitektur og utsmykning (interiør, visuell kunst og liturgisk utstyr), kirkemusikken, konsertene og andre kulturarrangement som er fundamentet for kirken som kulturaktør. For konserter og andre kulturarrangement peker tallene oppover, mens kirkestatistikken viser en negativ trend for korvirksomhet. I nyere forskningen om kulturarenaer og kulturaktivitet, dokumenteres det at kirken bruker flere profesjonelle kunstnere enn før.

Utdanningsinstitusjonene har vist stor interesse for kunst- og kulturfeltet både i studie- og forskningsprogrammer de senere årene. Akademia, særlig de kirkelige utdanningsinstitusjonene, blir derfor en viktig dialogpart for kirken fremover om kirke, kunst og kultur. På bakgrunn av regjeringens Humaniora-melding bør kirken sammen med akademia være offensive i sine bidrag til satsing på humaniora-fagene fremover.

Kapittel 3 Videre veivalg for kunst og kultur i Den norske kirke

I saksforberedelsene til dette dokumentet har Kirkerådet konsultert det kirkelige miljøet på feltet for å få innspill til mulige veivalg for kirkens kultursatsing. Forslag til vedtak har tatt utgangspunkt i innkomne forslag og dokumentasjonen på kapittel 1 og 2. I hovedsak anbefales det å videreføre de

veivalg som har vært gjort i etterkant av Kirkemøte behandlingen av «Kunsten å være kirke) på Kirkemøtet i 2005 (KM 07/053). Kapittelet vurderer flere tiltak enn det som ligger i forslag til vedtak.

Det fremmes forslag om tilskudd for å styrke eksisterende kompetansenettverk og skape nye. Det anbefales at bispedømmenes kulturrådgiverne kan være/er initiativtakere og kontaktknutepunkt for å medvirke til at dette skjer. Formalisering av slike møteplasser kan gi en god synergieffekt mellom de ulike aktørene innenfor et fagfelt og styrke kirkens medvirkning i kulturlivet regionalt og lokalt.

Vedtak

Samisk kirkeråd anbefaler Kirkerådet å innbefatte tilføyelser fra Samisk kirkeråd til vedtak i saken:

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak:

1. Kunsten å være kirke

Kirkemøtet gleder seg over arbeidet som har skjedd på kulturfeltet i Den norske kirke siden 2005. Utredningen Kunsten å være kirke – om kirke, kunst og kultur og betydningen av dens høringsmateriell, er et sentralt grunnlagsdokument i det videre arbeidet med kirke, kunst og kultur på alle plan i Den norske kirke.

Tillegg: «også innenfor samisk kirkeliv.» slik at siste setning blir (...på alle plan i Den norske kirke, også innenfor samisk kirkeliv»

2. Kulturrådgiverstillingene

Kirkemøtet fremhever viktigheten av å ha kulturrådgivere i Kirkerådet og ved bispedømmekontorene. Det anbefales derfor å verne om disse ressursene til arbeid med kunst og kultur.

3. Kulturelle rettigheter

Kirkemøtet anerkjenner:

- FN's menneskerettighetskonvensjon artikkel 27 punkt 1 om rett til å delta i samfunnets kulturelle liv og punkt 2 om beskyttelse av opphavsrett.
- Barnekonvensjonens artikkel 30 om kulturelle, religiøse og språklige rettigheter.
- Barnekonvensjonens artikkel 31 om fritid, kunst og kultur.
  - o Punkt 1 om barnets rett til å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.
  - o Punkt 2 om å respektere og fremme barnets rett til å delta i kulturliv og kunstnerisk virksomhet.

Tillegg:

«Barnekonvensjonens artikkel 17: Oppmuntre massemediene til å ta særlig hensyn til de språklige behov hos barn som tilhører en minoritetsgruppe eller et urfolk.»

«Barnekonvensjonens artikkel 29 d): Å forberede barnet til et ansvarlig liv i et fritt samfunn i en ånd av forståelse, fred, toleranse, likestilling mellom kjønnene og vennskap mellom alle folkeslag, etniske, nasjonale og religiøse grupper og personer som tilhører urbefolkningen.»

4. Kirken og kulturpolitikken

Kirkemøtet ber Kirkerådet om å ivareta Den norske kirkes interesser som aktør på kulturfeltet, på alle nivåer i kulturpolitiske prosesser og virkemiddelbruk.

5. Utdanningsinstitusjoner

Kirkemøtet oppfordrer utdanningsinstitusjonene til å legge inn kulturkompetanse i sine utdanningsprogram for de kirkelige utdanningsgruppene både i grunn-, etter- og videreutdanning. Kirkerådet bes følge opp dette arbeidet i kompetansekrav til de vigslende stillingene.

Tillegg:

«Kulturkompetanse skal også omfatte samisk kultur.»

6. Fortsatt arbeide med forståelsen av kunst og kultur i kirke og samfunn

Kirkemøtet mener at kirken bør ha et kontinuerlig faglig arbeid innen kunst og teologi slik at kompetanse på feltet blir ivaretatt og videreutviklet. Kirkemøtet oppfordrer alle nivå i Den norske kirke til å legge til rette for møtepunkt hvor teologi, kunst og kultur kan tematiseres.

7. Koordinering av kultur i samisk kirkeliv

Kirkemøtet oppfordrer Kirkerådet og Samisk kirkeråd sammen med Nidaros, Sør-Hålogaland og Nord-Hålogaland bispedømmeråd til å styrke og koordinere satsingen på kirkelig kultur innenfor samisk kirkeliv.

8. Integrering av kultur i eksisterende planverk

Kirkemøtet anbefaler alle landets menigheter til å integrere sitt kulturarbeid i det eksisterende planverket for menigheten, særlig i tilknytning til Plan for kirkemusikk.

Tillegg: «...og samordne innholdet slik at også kulturarbeid innenfor samisk kirkeliv ivaretas.» slik at siste setning blir «...særlig i tilknytning til Plan for kirkemusikk, og samordne innholdet slik at også kulturarbeid innenfor samisk kirkeliv ivaretas»

9. Plan for kirkemusikk

Kirkemøtet oppfordrer alle landets menigheter til å vedta og jevnlig oppdatere sin Plan for kirkemusikk.

10. Styrke kirkemusikken i gudstjeneste- og kulturliv

Kirkemøtet oppfordrer alle landets menigheter til å styrke kirkemusikkens posisjon i kirkens gudstjeneste- og kulturliv gjennom økte stillingsprosenter for å gi kirkemusikerne mulighet til å utøve fri kunstnerisk virksomhet, drive korarbeid og til å samarbeide med det lokale kulturliv.

11. Forvaltning av kirker og kunstfaglige råd.

Kirkemøtet anbefaler bispedømmene å opprette et kunstfaglig råd som kan styrke rådgivningen om kirkebygg, arkitektur, kirketekstiler, utsmykning, kunst og inventar, kulturminnefaglig kompetanse og lignende.

12. Bygging av nye kirker

Kirkemøtet vil fremheve betydningen av å utarbeide planer for utsmykning, inventar og utstyr samt plass til orgel fra starten av når det skal bygges ny kirke. Det er viktig at arkitekt, kunstner og orgelbygger samarbeider tidlig om et helhetlig uttrykk for kirkebygget. Akustikk og lyssetting må integreres i prosjekteringen sammen med øvrige behov kirken har i sine kulturaktiviteter.

Tillegg:

«I samiske områder skal samiske kulturuttrykk være en likeverdig del i planene for kirkebyggets arkitektur, utsmykning og inventar.»

13. Korvirksomhet i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

Kirkemøtet ber Kirkerådet ta initiativ til styrket samarbeid og koordinering av kompetanseutvikling sammen med andre kororganisasjoner og barne- og ungdomsorganisasjoner som har korvirksomhet for å fremme og utvikle Den norske kirkes korarbeid i årene fremover.

14. Kompetansenettverk for kultur i Den norske kirke

Kirkemøtet oppfordrer bispedømmene til å styrke eksisterende og etablere nye kompetansenettverk innen kunst og kultur. Hovedoppgaven for nettverkene bør være å koordinere og videreformidle kompetanse på feltet. Slike nettverk vil styrke Den

norske kirke som en attraktiv og profesjonell aktør innen norsk kulturliv. Kulturrådgiverne vil være en viktig ressurs i denne nettverksbyggingen.

Tillegg:

«Nettverksbygging innen kunst og kultur må også omfatte samiske kompetansenettverk.»

15. Pilegrimsarbeid

Kirkemøtet oppfordrer menighetene til å samarbeide med andre menigheter og aktører om pilegrimsarbeid og åpne kirker, særlig langs pilegrimsleder.

SKR 37/17 Den norske kirkes visjon – mer himmel på jorda

Nåværende visjonsdokument gjelder for 2015-2018. Det legges opp til ny behandling av visjonsdokumentet gjeldende fra 2019-2021 på Kirkemøtet 2019. Det foreslås at det gjøres en mindre revisjon av gjeldende visjonsdokument.

Kirkerådet vil behandle saken på møtet i januar 2018 og det foreligger et forslag til et nytt visjonsdokument som Samisk kirkeråd får mulighet til å gi tilbakemeldinger på ved nåværende tidspunkt.

Det foreslås en administrativ høring, og saken er nylig sendt ut til alle avdelingene i Kirkerådet og til bispedømmene. Det er likevel ønskelig at Samisk kirkeråd gir sine tilbakemeldinger som kan videregives av generalsekretæren inn i arbeidet med sakspapir til Kirkemøtet.

Vedtak

1. Samisk kirkeråd har følgende innspill til visjonsdokumentet:

- tilføye «næring» under punkt 2, «Flere søker dåp og trosopplæring»:

«Alle døpte og tilhørende i alderen 0–18 år blir invitert til trosopplæring som gjør at de føler seg hjemme i kirken, og som gir kunnskap om, og næring til kristen tro.»

2. Samisk kirkeråd gir Samisk kirkeråds arbeidsutvalg mandat til å arbeide videre med visjonsdokumentet

SKR 38/17 Oppnevning av medlemmer til Det norske bibelselskaps representantskap

Kirkemøtet skal i henhold til Det norske bibelselskaps vedtekter §3 oppnevne fem representanter. Samisk kirkeråd er forespurt om å foreslå to kandidater fra henholdsvis nordsamisk og sørsamisk område til kommende periode, 2018-2020

I perioden 2015-2017 har følgende foreslåtte kandidater vært representert i Det norske bibelselskap:

- Ellen Cecilie Triumpf, nordsamisk område
- Bertil Jönsson, sørsamisk område

Samisk kirkeråds sekretariat har for kommende periode forespurt følgende personer og som har takket ja:

- Inga Marie Nordstrand, nordsamisk område
- Maja Lisa Kappfjell, sørsamisk område

Vedtak

Samisk kirkeråd foreslår følgende personer som kandidater til det norske bibelselskaps representantskap 2018-2020:

- Inga Marie Nordstrand, nordsamisk område
- Maja Lisa Kappfjell, sørsamisk område

SKR 39/17 Godkjenning av nordsamisk dåpsliturgi

Sammendrag

Samisk kirkeråd får til behandling et forslag til ny nordsamisk dåpsliturgi, som er en oversettelse av den norske dåpsliturgien fra 2017.

Vedtak

Samisk kirkeråd godkjenner nordsamisk oversettelse av dåpsliturgien fra 2017.